

Prispevek za okroglo mizo o lektoriranju

Lektorsko društvo Slovenije želi urediti področje lektoriranja z ustanovitvijo lektorske zbornice in uvedbo lektorske licence. Ker samo nima pristojnosti niti denarja za izpeljavo vseh postopkov, se želi povezati z ustreznimi ustanovami (Inštitutom za slovenski jezik, Filozofsko fakulteto, Službo za slovenski jezik pri MK).

1. Uvod

Lektorsko društvo Slovenije je nepridobitna organizacija, ki deluje samo s prihodki od članarin, vsi člani pa delamo prostovoljno. Organiziramo predavanja za člane in razna druga srečanja, zato nimamo denarja, da bi lahko sami izpeljali vse potrebne postopke za ustanovitev lektorske zbornice. Lektorsko društvo poskuša že več let rešiti vedno hujše težave v zvezi z ureditvijo lektorskega poklica, zato obiskujemo ustanove, za katere menimo, da so pristojne za svetovanje in pomoč pri organizaciji. Urediti bi morali status lektorja, ustanoviti lektorsko zbornico in uvesti licenco.

2. Stanje na področju lektoriranja

2.1 Stanje na lektorskem področju je vedno bolj neurejeno. Slovenija je preplavljena z lektorji. Najpogosteje najdemo:

lektorje z izobrazbo in izkušnjami (univerzitetna izobrazba slovenistične smeri); študente lektorje za 3 evre na uro (lahko so študenti nižjih letnikov); priložnostne lektorje brez ustrezne formalne izobrazbe, ampak z »občutkom za jezik«.

2.2 Naročniki izsiljujejo lektorje na razne načine. Zahtevajo hitro in poceni delovno silo, sankcij za slabo opravljeno delo ni, pogosto lektorji niso podpisani pod lektoriranim delom, zato tudi ne odgovarjajo za napake. Samozaposleni lektorji oz. samostojni podjetniki ne morejo več preživeti s svojim delom.

2.3 Založbe same določajo ceno, sploh se ne pogajajo, nekatere gredo celo tako daleč, da ponudijo za lektoriranje avtorske pole 19 evrov. Drugi pa »porabijo« prevajalca še za lektorja. Tako vse deluje po načelu »vzemi ali pusti«, v čim krajšem času naredi čim več za čim manj denarja! Ker nas je preveč, je vedno nekdo, ki bo prevzel delo za manj kot evro za eno stran in ga površno, nestrokovno opravil. Prav to nelojalno konkurenco bi radi preprečili z uvedbo licence.

2.4 Delo na črno znižuje cene lektorskih storitev, niža kakovost lektorskega dela in prevzema delo lektorjem z urejenim statusom in profesionalnim odnosom do dela.

3. Predlogi za rešitev

3.1 Lektorska licenca

Filozofska fakulteta nima pristojnosti, Služba za slovenski jezik pri Ministrstvu za kulturo (do prejšnjega meseca je bil še Sektor), ki ga obiskujemo že od leta 2005, pa nas načelno podpira. 4. septembra 2008 je bil na pobudo Državnega sveta Republike Slovenije posvet Zaščita avtorskih pravic pisateljev, prevajalcev, lektorjev in drugih ustvarjalcev na področju

leposlovja in humanistike (dlje od posveta do danes nismo prišli). Stališče Lektorskega društva Slovenije je bilo in je še vedno:

- uvedba licence;
- ostrejši inšpekcijski nadzor, ki ga zdaj sploh ni;
- spodnja, še sprejemljiva meja višine avtorskega honorarja.

3.2 Skrb za strokovnost lektorjev

Za pridobitev lektorske licence pa bi moral lektor poleg formalne izobrazbe (ustrezne univerzitetne izobrazbe slovenistične smeri) izpolnjevati še določene pogoje. Predlagamo:

- dodatno izobraževanje in usposabljanje lektorjev s preizkusom znanja (Inštitut za slovenski jezik, Filozofska fakulteta, Služba za slovenski jezik?);
- občasno preverjanje znanja za podaljšanje licence (po dogovoru: vsako leto?);
- nadzor nad lektorskim delom (Služba za slovenski jezik?).

Lektorsko društvo Slovenije je pripravljeno delati in prevzeti nekatere povezovalne naloge, vendar brez vrhunskih strokovnjakov že navedenih ustanov in brez pravne podpore nimamo nobene možnosti za ureditev nevzdržnih razmer.

Pripravila Joža Repar Lakovič